

**SKUPŠTINA HERCEGOVAČKO-
NERETVANSKOG KANTONA**

381

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona, je na sjednici održanoj dana 25.07.2014. godine donijela

**ZAKON
O ZAŠTITI ZRAKA****I - OSNOVNE ODREDBE**

Član 1.

Ovim Zakonom se određuju tehnički uslovi i mjere za sprečavanje ili smanjivanje emisija u zrak prouzrokovanih ljudskim aktivnostima, koje se moraju poštovati u procesu proizvodnje, na teritoriji Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kantona), planiranje i provođenje zaštite kvaliteta zraka kao dijela okoline i opšteg dobra koji ima zaštitu Kantona, posebni izvori emisija, praćenje i utvrđivanje kvaliteta zraka i izvora emisija i mjere za sprečavanje, katastar emisija, nadzor i kazne za prekršaje za pravna i fizička lica.

Član 2.

Mjere iz člana 1. preduzimaju se uz primjenu načela:

- a) integralnog pristupa zaštiti okoline, uključujući zrak, vodu i tlo kao i obavezu smanjenja emisija na najmanju moguću mjeru uz korištenje najboljih raspoloživih tehnika;
- b) zagađivač plaća, kojim se osigurava da troškove smanjenja zagađivanja zraka snose operatori izvora emisija zagađujućih materija;
- c) usaglašenosti zaštite na radu sa pravilima zaštite okoline i
- d) poboljšanja kvaliteta zraka.

Član 3.

Osnovna svrha zaštite i poboljšanja kvalitete zraka je:

- a) očuvati zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, kulturne i materijalne vrijednosti;
- b) postići najbolju moguću kvalitetu zraka;
- c) spriječiti ili smanjiti zagađenja koja utječu na promjenu klime i

- d) uspostaviti, održavati i unapređivati cjeloviti sistem upravljanja kvalitetom zraka u okviru svojih ovlaštenja kantona, jedinice lokalne samouprave, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica.

Član 4.

Sredstva za obavljanje poslova zaštite kvaliteta zraka osiguravaju se putem Kantonalnog fonda za zaštitu okoline.

Član 5.

(1) Nadležno Kantonalno ministarstvo (u daljem tekstu: Ministarstvo), druga nadležna tijela i jedinice lokalne samouprave dužna su osigurati učešće javnosti u pripremi dokumenata prostornog uređenja i drugih planova koja utiču na kvalitetu zraka, kao i u pripremi politike zaštite kvaliteta zraka i akcionih planova o zraku, u određivanju lokacija, postupcima izdavanja dozvola i inspekcijama izvora emisija.

(2) Zaštitom i poboljšanjem kvaliteta zraka ne smiju se ugroziti ostali dijelovi okoline, druga područja i kvaliteta življenja.

Član 6.

(1) Organi kantona i općine, operatori emisije, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica dužni su međusobno surađivati u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka.

(2) Zabranjeno je prouzrokovanje značajnog zagađivanja zraka ili nanošenje štete okolini putem emisija.

(3) Izvori zagađenja zraka u skladu sa ovim Zakonom moraju biti izgrađeni, proizvedeni, opremljeni, korišteni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak zagađujuće materije iznad graničnih vrijednosti emisija, tako da ne ispuštaju i unose u zrak zagađujuće materije u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi i okoline.

II - POJMOVI I DEFINICIJE

Član 7.

U smislu ovog Zakona sljedeći izrazi imaju značenje:

“emisija” – znači ispuštanje supstanci iz bilo kojeg izvora u zrak;

„emisiona kvota zagađujuće materije“ – znači ukupna dozvoljena godišnja količina emisije (izražava se u jedinicama mase u određenom vremenu) iz jednog ili više izvora zajedno, odnosno sa određenog područja i/ili na teritoriji HNK;

“imisija” – znači koncentraciju zagađujućih

materija u zraku na određenom području i pod određenim uslovima;

„izvor” – znači bilo koje porijeklo ispuštanja materija u zrak;

„tačkasti izvor“ (emiter) je izvor zagađivanja kod kojeg se zagađujuće materije ispuštaju u zrak iz jednog ispusta (dimnjak, kanal, cijev, itd.) ili iz nekoliko ispusta spojenih na zajednički isput;

„zrak” – znači spoljni zrak u atmosferi ne uključujući radne prostorije;

„kvalitet zraka” – znači koncentraciju zagađujuće supstance u zraku ili njeno taloženje na površinu u toku određenog perioda;

„monitoring kvaliteta zraka“ – znači sistemsko mjerenje ili procjenjivanje kvaliteta zraka prema prostornom i vremenskom rasporedu;

„ocjenjivanje“ – nadležna metoda koja se koristi za mjerenje, izračunavanje, predviđanje ili procjenu kvaliteta zraka (nivo zagađujuće supstance u zraku);

„gornja granica ocjenjivanja“ – znači propisani nivo kvaliteta zraka (zagađenost) ispod kojeg se ocjenjivanje može vršiti kombinacijom mjerenja i metoda procjene na osnovu standardizovanih matematičkih metoda i/ili nadležnih metoda procjene;

„donja granica ocjenjivanja“ – znači propisani nivo kvaliteta zraka (zagađenost) ispod kojeg se ocjenjivanje može vršiti samo pomoću metoda procjene na osnovu standardizovanih matematičkih metoda i/ili nadležnih metoda procjene;“

„zagađujuća materija” – znači bilo koja supstanca koju čovjek direktno ili indirektno unosi u zrak i koja vjerovatno može imati štetan uticaj na ljudsko zdravlje i/ili na sredinu u cjelini, uključujući i neprijatne mirise;

„neprijatan miris” – znači svojstvo odoranata za koje se ljudskim čulom mirisa opaža da izaziva negativan fiziološki uticaj;

„zagađivanje zraka” – znači direktno ili indirektno unošenje supstanci u zrak od čovjeka što rezultira takvim štetnim uticajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima, ekosistemima i materijalnim dobrima;

„postrojenje” – znači bilo koji objekat koji se koristi za industrijske ili javne komunalne svrhe koji može da izazove zagađivanje zraka;

„postrojenje za sagorjevanje” – znači bilo koju tehničku napravu u kojoj goriva oksidiraju kako bi se koristila toplota koja se na taj način produkuje;

„postrojenje za spaljivanje otpada” – znači bilo koju stacionarnu ili pokretnu tehničku jedinicu namjenjenu termalnoj obradi otpada sa ili bez povrata toplote od sagorijevanja koja se produkuje; ovo uključuje spaljivanje putem oksidacije otpada kao

i putem ostalih procesa kao što su procesi pirolize, gasifikacije ili plazme kada se supstance koje nastaju kao rezultat tretiranja naknadno spaljuju;

„operator” – znači bilo koje fizičko ili pravno lice koje rukovodi radom ili kontrolira postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim Zakonom lice na koje je preneseno javno ovlaštenje;

„velika nesreća/udes” – znači pojavu velike emisije, požara ili eksplozije koje nastaju zbog nekontrolisanih promjena nastalih tokom rada postrojenja i predstavljaju veliku opasnost po zdravlje ljudi ili okolinu, posredno ili neposredno unutar ili izvan postrojenja uključujući jednu ili više opasnih supstanci;

„manja promjena“ – znači promjenu u radu postrojenja koja ne bi prouzrokovala porast emisija zagađujućih materija;

„značajna promjena” – znači promjenu u radu postrojenja koja može imati štetne uticaje na ljude ili okolinu, bilo da su ti uticaji neposredni ili odloženi;

„granična vrijednost kvaliteta zraka” – znači nivo određen na osnovu naučnog znanja ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okolinu u cjelini; ovaj nivo se mora dostići u određenom periodu i kasnije ne smije biti prekoračen;

„granična vrijednost emisije” – znači koncentraciju i/ili količinu zagađujućih supstanci u emisijama iz nekog izvora u toku određenog perioda koje ne smiju biti prekoračene;

„ciljna vrijednost” – znači nivo određen sa ciljem izbjegavanja više dugotrajnih štetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okolinu u cjelini; ovaj nivo se mora dostići u određenom periodu gdje je to moguće;

„prag uzbuće” – znači nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje prilikom kratkog izlaganja i na kojem će biti preduzeti direktni koraci;

„prag upozorenja” – znači nivo iznad koga postoji rizik po ljudsko zdravlje usljed kratkog izlaganja za izuzetno osjetljive grupacije stanovništva i o kome je potrebno dati najnovije informacije;

„granica tolerancije“ – procent dozvoljenog prekoračenja granične vrijednosti pod propisanim uvjetima;

„tolerantna vrijednost“ – znači graničnu vrijednost uvećanu za granicu tolerancije;

„područje“ – znači jedan od razgraničenih dijelova teritorije HNK od ostalih takvih dijelova koji predstavlja funkcionalnu cjelinu, s obzirom na praćenje, zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka, te upravljanje kvalitetom zraka;

„naseljeno područje“ – znači područje sa više od 250000 stanovnika ili područje sa manje od

Hercegovačko-neretvanskog kantona

250000 stanovnika, ali je zbog gustine naseljenosti po kvadratnom kilometru opravdana potreba za ocjenjivanjem i upravljanjem kvalitetom zraka;

„registar emisija“ – znači skup podataka o vrsti, količini, načinu, prostornom razmještanju, mjestu ispuštanja i unošenja zagađujućih materija u zrak.

III – PLANIRANJE

Član 8.

(1) Osnovni dokument zaštite kvaliteta zraka je Kantonalni plan zaštite kvaliteta zraka (u daljem tekstu: Plan zaštite kvaliteta zraka), koji je sastavni dio Kantonalnog plana zaštite okoline.

(2) Plan zaštite kvaliteta zraka mora biti usaglašen sa Federalnom strategijom zaštite kvaliteta zraka. Pored mjera za očuvanje kvaliteta zraka ova strategija obuhvata i problematiku klimatskih promjena.

(3) Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština) na prijedlog Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada) donosi Plan zaštite kvaliteta zraka na period od najmanje pet godina .

(4) Prijedlog Plana zaštite kvaliteta zraka priprema Ministarstvo.

(5) Dokumenti Plana zaštite kvaliteta zraka su:

- a) izvještaj o stanju kvalitete zraka i
- b) program poboljšanja kvalitete zraka.

(6) Plan zaštite kvaliteta zraka sadrži:

- a) podatke o kvalitetu zraka, njegovom razvoju i tendencijama, posebno kada su u pitanju zagađujuće materije za koje je granična vrijednost utvrđena u provedbenim propisima koji vrijede za Federaciju Bosne i Hercegovine;
- b) podatke o razvoju i tendencijama emisija zagađujućih materija koje su navedene u registru emisija;
- c) mjere za poboljšanje kvaliteta zraka koje se preduzimaju u skladu sa ovim Zakonom, provedbenim propisima i rezultatima preduzetih mjera i
- d) mjere za ublažavanje klimatskih promjena i adaptacije klimatskih promjena.

(7) Ministarstvo podnosi izvještaj Vladi o provođenju Plana zaštite kvaliteta zraka jednom godišnje.

(8) Vlada podnosi izvještaj o provođenju Plana zaštite kvaliteta zraka Skupštini svake druge godine.

Član 9.

Uslovi za djelotvornu zaštitu i poboljšavanje kvalitete zraka i drugih dijelova okoline koji su

ugroženi zagađivanjem iz zraka obezbjeđuju se primjenom načela:

- a) uravnoteženog razvoja;
- b) cjelovitog planiranja i
- c) primjenom najboljih dostupnih i primjenljivih tehnologija, tehničkih rješenja i mjera.

Član 10.

Mjere za sprečavanje i smanjivanje zagađivanje zraka provode se:

- a) usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite okoline, posebno zaštite zraka, odnosno cjelovitim planiranjem;
- b) propisivanjem zaštitnih mjera i graničnih vrijednosti emisija;
- c) primjenom propisane ili utvrđene procjene uticaja na okolinu i primjenom mjera zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka pri gradnji i/ili rekonstrukciji izvora zagađenja zraka;
- d) posticanjem upotrebe čistih tehnologija i
- e) primjenom sanacijskih programa za pojedine izvore ili područja.

Član 11.

(1) Kod izrade dokumenata prostornog uređenja i drugih planova mora se voditi računa o zaštiti kvaliteta zraka. Nijedan plan ne može biti donesen ukoliko nije usklađen sa utvrđenim Kantonalnim planom zaštite okoline i Planom zaštite kvaliteta zraka.

(2) Ministarstvo iz svoje nadležnosti, uz saglasnost jedinica lokalne samouprave, izrađuje listu područja na kojima se ne može locirati nijedan nov tačkasti izvor emisija, što se posebno odnosi na pogone i postrojenja, postrojenja sa sagorijevanjem i postrojenja za spaljivanje otpada.

(3) U područjima iz stava (2) ovog člana se ne može vršiti ni značajnije proširenje postojećih djelatnosti.

(4) Kod izrade dokumenata prostornog uređenja i drugih planova, pri određivanju lokacija za nove tačkaste izvore emisija zagađujućih materija za koje je potrebna okolinska dozvola što proizilazi iz člana 13. stav (1) ovog Zakona, dužna pažnja se posvećuje zaštiti ventilacionih koridora i kvalitetu zraka nekog gusto ili stalno naseljenog područja.

(5) Lokacija, veličina i karakteristike ventilacionih koridora određuju se meteorološkom studijom koju izrađuje ovlaštena pravna osoba.

Član 12.

(1) Izvori emisija u zrak u skladu sa ovim Zakonom su:

- a) stacionarni izvori iz industrije i domaćinstava;

Hercegovačko-neretvanskog kantona

- b) pokretni izvori (motorna vozila, pokretne spalionice, itd.);
- c) tačkasti izvori koji direktno ispuštaju zagađujuće materije u zrak; i
- d) difuzni izvori koji potiču iz jedne tačke i šire se rasprostranjeno.

(2) Svaki izvor emisija mora da ispunjava sljedeće uslove:

- a) da su emisije zagađujućih materija u zrak, kao i emisije neprijatnih mirisa, smanjene na najmanju moguću mjeru uz upotrebu najboljih raspoloživih tehnika u fazama planiranja, projektovanja, puštanja u rad i rada;
- b) da emisione kvote i granične vrijednosti emisija ne smiju biti prekoračene.

(3) Granične vrijednosti emisija u zrak koje vrijede za Federaciju Bosne i Hercegovine primjenjivat će se i na nivou Kantona.

Član 13.

(1) Emisije u zrak koje potiču iz izvora emisija za koje postoji obaveza pribavljanja okolinske dozvole reguliraju se okolinskom dozvolom.

(2) Za nove izvore emisija za koje je potrebna okolinska dozvola, kao i u slučajevima kada se procjeni da mogu štetno uticati na ljudsko zdravlje i/ili okolinu u cjelini, na zahtjev kantonalnog ministarstva podnosilac zahtjeva podnosi elaborat, u kome se detaljno opisuju očekivane emisije u zrak i njihov utjecaj na ljude i/ili okolinu u cjelini kao i mjere za smanjenje istih.

(3) Zahtjev za izdavanje dozvole za zrak podnosi se Ministarstvu.

(4) Elaborat o zraku je integralni dio dokumentacije kod izdavanja okolinske dozvole za izvore emisija.

(5) Ministarstvo neće izdati dozvolu za zaštitu zraka u slučaju da elaborat ukazuje na znatne štetne utjecaje na ljudsko zdravlje i/ili okolinu.

(6) U postupku izdavanja okolinske dozvole za izvore emisija iz stava 2. ovog člana, prije donošenja odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole mora se pribaviti mišljenje bilo koje općine koja bi mogla biti pod značajnim uticajem tog izvora.

(7) Jedinice lokalne samouprave moraju dostaviti svoje mišljenje sa primjedbama i sugestijama najkasnije 30 dana od dana traženja.

(8) Ukoliko se mišljenje iz stava (7) ne dostavi u traženom roku smatra se da je dato pozitivno mišljenje.

Član 14.

(1) Za izvore emisija u zrak za koje nije potrebna okolinska dozvola iz člana 13. stav (2) ovog Zakona,

dopuštene vrijednosti emisija u zrak utvrdit će se u sklopu izdavanja urbanističke saglasnosti.

(2) Uz zahtjev za donošenje rješenja iz stava (1) ovog člana podnosilac zahtjeva dostavlja sljedeće podatke:

- a) podatke o kvalitetu i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu;
- b) podatke o kvalitetu i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući rasipajuće emisije;
- c) podatke o kvalitetu i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća većih razmjera i
- d) listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica koje se koriste za spriječavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija.

(3) U slučaju da podaci o zraku, koji su pripremljeni u ranijoj fazi postupka donošenja rješenja iz stava (1) ovog člana, smatraju nedovoljnim u kasnijim fazama (odobrenje za građenje i odobrenje za upotrebu), nadležni organ može tražiti od podnosioca zahtjeva da revidira i dopuni dokumentaciju (utvrdit će predviđene i stvarne emisije u zrak).

Član 15.

Kod započinjanja ponovnog rada već postojećih objekata ili promjene namjene objekata, potrebno je provesti postupak i izdati novu okolinsku dozvolu u skladu sa odredbama člana 13. ovog zakona.

Član 16.

(1) Elaborat o zaštiti zraka je sastavni dio Elaborata o zaštiti okoliša i izrađuje se prema odredbi člana 41. stav (5) Zakona o zaštiti okoliša HNK ("Službene novine HNK", broj: 6/12).

(2) Elaborat o zaštiti zraka obuhvata:

- a) podatke o projektu, uključujući lokaciju, okruženje, infrastrukturu, prirodu aktivnosti i tehnologiju koja će se koristiti;
- b) poređenje tehnologije koja se koristi u odnosu na najbolje raspoložive tehnologije, posebno one koje se odnose na emisije u zrak;
- c) kvalitet i količinu supstanci koje će se koristiti za proces proizvodnje i za proizvodnju energije, gdje je to potrebno;
- d) kvalitet i količinu supstance koje će biti emitovane u toku normalnog rada objekta uključujući difuzne emisije;
- e) kvalitet i količinu supstanci koje će biti emitovane iz objekta u slučaju nesreća većih razmjera;
- f) opis uticaja na okolinu koja ima zagađujuće

Hercegovačko-neretvanskog kantona

materije u toku normalnog rada i u slučaju nesreća većih razmjera koji obuhvata:

- 1) skicu područja koje je pod uticajem u okolini izvora emisije;
 - 2) opis kvaliteta zraka u relevantnom području u slučaju da ne dođe do realiziranja datog projekta;
 - 3) opis dodatnog zagađenja prouzrokovanog projektom uz korištenje detaljnih proračuna prenosa i informacija o lokalnim meteorološkim uslovima gdje je to odgovarajuće;
 - 4) opis sveukupnog kvaliteta zraka u relevantnom području;
- g) opis utjecaja sveukupnog kvaliteta zraka (to jest očekivanog kvaliteta zraka nakon realiziranja projekta) na ljude, biljni i životinjski svijet, tlo (putem depozicije), materijalno i kulturno naslijeđe koji uključuje opis sveukupnog zagađenja zraka u odnosu na granične vrijednosti predviđene provedbenim propisima;
- h) listu preventivnih i olakšavajućih mjera kojima se sprečava, ili ukoliko to nije moguće, smanjuje utjecaj prouzrokovan emisijama datog projekta;
- i) opis podataka koji se koriste i metoda koje su primjenjene u izradi Elaborata;
- j) netehnički rezime koji se priprema radi informiranja javnosti.

(3) Netehnički rezime Elaborata mora biti javno objavljen, na način prilagođen sredini u kojoj će objekat biti lociran ili imati uticaja na sredinu, najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 17.

(1) Ministarstvo mora biti obaviješteno o bilo kakvoj promjeni u projektu, planu ili radu nekog izvora emisije.

(2) U slučaju manjih promjena, Ministarstvo mora biti obaviješteno o prirodi promjene i njenim uticajima na emisiju zagađujućih materija u zrak u roku 8 dana od nastanka promjene.

(3) Operator izvora emisije kod namjeravane značajne promjene dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje okolinske dozvole prije pristupanja izmjenama u slučaju da:

- a) planirana promjena bude značajna, ali da se izvor emisije ne odnosi na član 13. ovog Zakona, operator podnosi opis promjene i odgovarajuću dokumentaciju kako bi dobio odobrenje;

- b) planirana promjena odnosi se na član 13. ovog Zakona, operator podnosi zahtjev za izdavanje okolinske dozvole u skladu sa važećim propisima.

Član 18.

(1) Okolinska dozvola izdata u skladu sa članom 38. Zakona o zaštiti okoliša HNK i člana 13. ovog Zakona treba da sadrži sljedeće mjere koje se odnose na zaštitu zraka:

- a) razloge na osnovu kojih je nadležni organ utvrdio da su preduzete sve potrebne preventivne mjere protiv zagađivanja zraka, uključujući primjenu najboljih raspoloživih tehnologija, pod uslovom da provođenje takvih mjera ne zahtijeva pretjerane troškove;
- b) primjenljivost određenih zabrana i ograničenja na izvor emisije koje su definirane u dokumentima prostornog uređenja;
- c) definiranje odgovarajućeg načina ispuštanja zagađujućih materija iz izvora emisije i definiranje ostalih uslova ispuštanja;
- d) granične vrijednosti emisija koje dati objekat mora poštovati;
- e) izričitu obavezu da se za vrijeme rada objekta ne smiju prekoračiti granične vrijednosti emisija i kvalitet zraka;
- f) određivanje lokacija za uzimanje uzoraka, mjerenje i određivanje postupaka koji će se koristiti kako bi se ispunile obaveze koje se tiču periodičnog mjerenja; i
- g) mjere koje će se preduzeti u slučaju nesreća većih razmjera.

(2) Monitoring emisija i kvalitet zraka koji vrijedi za Federaciju Bosne i Hercegovine primjenjivat će se i na nivou Kantona.

(3) Ukoliko se ne može primijeniti ni jedna granična vrijednost emisija utvrđena posebnim propisom, Ministarstvo će odrediti granične vrijednosti emisija za dati izvor.

Član 19.

(1) Operator stacionarnog izvora emisije iz člana 13. stav (2) ovog Zakona jednom godišnje dostavlja izvještaj Ministarstvu.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o emisijama iz datog izvora, o potrošnji energije i goriva, te opšte podatke o potencijalnom uticaju na zdravlje koji mogu imati supstance koje emituje dati izvor.

(3) Izvještaj mora biti javno objavljen odmah nakon što je sačinjen na način prilagođen datoj sredini u kojoj će objekat biti lociran u periodu od najmanje dva mjeseca.

Član 20.

Operator stacioniranog izvora zagađivanja zraka dužan je:

- a) podatke o stacioniranom izvoru, operatoru i svakoj njegovoj promjeni dostaviti nadležnom organu za zaštitu okoliša i nadležnom inspektoru zaštite okoliša;
- b) osigurati redovno praćenje emisije i o tome voditi evidenciju;
- c) osigurati vršenje mjerenja emisija zagađujućih materija iz stacioniranog izvora;
- d) voditi evidenciju o izvršenim mjerenjima sa podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja, te učestalosti mjerenja emisija;
- e) voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod procesa suspaljivanja;
- f) voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija.

Član 21.

U slučaju da redovan izvještaj operatora, promjena u propisima ili nalaz inspekcije pokaže da se granične vrijednosti izvora emisija u zrak iz člana 13. i 14. ovog Zakona ne mogu osigurati prema uslovima utvrđenim u okolinskoj dozvoli ili upotrebnoj dozvoli, Ministarstvo ili nadležna služba jedinice lokalne samouprave po službenoj dužnosti će ponovo razmotriti okolinsku dozvolu ili upotrebnu dozvolu.

Član 22.

(1) Po prekoračenju graničnih vrijednosti emisija iz izvora emisija iz člana 13. ovog Zakona operator je dužan odmah dovesti emisiju iz izvora emisija na dozvoljenu graničnu vrijednost ili prekinuti rad dok se ne steknu uslovi za dozvoljeni standard emisija.

(2) O nastalim promjenama operator je dužan odmah obavjestiti Ministarstvo i nadležnog inspektora zaštite okoline.

(3) U slučaju kvara izvora emisije operator ne može ni pod kojim uslovima nastaviti rad duže od 8 sati bez prekida, a ukupno godišnje trajanje rada u takvim uslovima ne može biti duže od 96 sati.

(4) U slučaju ne postupanja operatora u skladu sa stavom (1) i (3) ovoga člana, nadležni inspektor zaštite okoline će odmah po saznanju naložiti obustavu rada izvora emisije i odrediti maksimalno dozvoljeni period u kome će se poduzeti neophodne mjere radi usklađivanja sa dozvoljenim graničnim vrijednostima.

(5) Ministarstvo i nadležni inspektor zaštite okoline će u najkraćem vremenskom roku obavjestiti stanovništvo koje živi u okruženju izvora emisije o

nesreći većih razmjera u izvoru emisije iz člana 13. ovog Zakona.

IV - POSEBNI IZVORI EMISIJA

Član 23.

Kućni izvori emisije

(1) Odredbe člana 13. do 22. ovog Zakona se ne primjenjuju na emisije u zrak iz kućnih aktivnosti ili kućnih izvora sagorjevanja čija je termalna snaga manja od 150 kW.

(2) Gradske toplane se ne smatraju kućnim izvorima.

(3) Oprema, uređaji i ostale mašine koji se koriste u domaćinstvima i koje predstavljaju izvore emisija podliježu prethodnom odobravanju određenog tipa proizvoda (atestiranje).

(4) Pravila odobravanja tipa proizvoda, pravila o emisiji zagađujućih materija, a posebno o spaljivanju biomase manjeg obima, primjenjivati će se prema propisima koji vrijede u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 24.

Postrojenja za sagorijevanje i druga industrijska postrojenja

(1) Za pitanja koja se odnose na emisiju iz postrojenja za sagorijevanje, sa nominalnom termalnom snagom od 1 do 10 MW primjenjivat će se provedbeni propisi koji vrijede za Federaciju Bosne i Hercegovine.

(2) Ministarstvo može dopustiti privremeno prekoračenje graničnih vrijednosti emisija određenih za pogone sa sagorjevanjem koji koriste domaće čvrsto gorivo.

(3) Granične vrijednosti emisija i zahtjevi koji se tiču monitoringa zagađujućih tvari za sljedeće industrijske sektore:

- a) energetska industrija;
- b) proizvodnja i prerada metala;
- c) rudarstvo;
- d) metalna industrija;
- e) hemijska industrija;
- f) celuloza i papir, drvo i tekstil;
- g) prehrambena industrija i poljoprivredna proizvodnja;
- h) površinska obrade,

a koji vrijede za Federaciju Bosne i Hercegovine primjenjivat će se i na području Kantona.

Hercegovačko-neretvanskog kantona

Član 25.

Postrojenja za spaljivanje otpada

Uslovi za rad postrojenja za spaljivanje otpada koji vrijede za Federaciju Bosne i Hercegovine primjenjivat će se i na području ovog Kantona.

Član 26.

Motorna vozila

(1) Emisija iz motornih vozila, kao nestacionarnih tačkastih izvora zagađenja, uređuje se posebnim propisima kojim je uređena redovna godišnja inspekcija motornih vozila.

(2) Nadležni organ ne može izvršiti registraciju vozila koja prekoračuju određene granične vrijednosti emisija.

Član 27.

Sadržaj sumpora u gorivu

(1) Teška ulja kod kojih sadržaj sumpora prelazi 1,00 % mase ne mogu biti korištena kao goriva za pogone sa sagorjevanjem.

(2) Pogon sa sagorjevanjem koji koristi teška ulja kod kojih je sadržaj sumpora veći od vrijednosti navedene u stavu (1) ovog člana mogu da rade samo pod uslovima da im je izdata okolinska dozvola u skladu sa članom 13. ovog zakona.

(3) Dizel-goriva koja se koriste za pogon motorna vozila i brodove ne mogu biti korištena kao goriva:

- a) ukoliko je sadržaj sumpora veći od 0,20% njihove mase,
- b) od 1. januara 2015. ukoliko je sadržaj sumpora veći od 0,10 % njihove mase.

Član 28.

Goriva za vozila i domaćinstva

Goriva za pogon motornih vozila iz člana 27. stav (3) ovog Zakona i goriva iz kućnih izvora emisije iz člana 23. stav (3), istog Zakona moraju biti u skladu sa standardima kvalitete utvrđenim od strane Instituta za standarde Bosne i Hercegovine.

Član 29.

Skladištenje tečnih goriva

(1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na objekte, postrojenja, vozila, željeznicu i brodove koji se koriste za skladištenje, utovar i prijevoz nafte i naftnih derivata od jednog skladišta do drugog ili od glavnog skladišta do benzinske stanice.

(2) Objekti, postrojenja, vozila i uređaji će biti projektirani i/ili korišteni na način da:

- a) preostala isparenja ostaju u kontejneru nakon istakanja benzina;
- b) prihvataju i zadržavaju povratna isparenja iz

prostora za skladištenje na benzinskoj stanici ili glavnom skladištu; i

- c) isparenja se zadržavaju u pokretnom kontejneru dok ne dođe do ponovnog punjenja u glavnom skladištu.

Član 30.

Ostala isparljiva organska jedinjenja

(1) Upotreba organskih jedinjenja u djelatnostima i pogonima mora biti svedena na najmanju moguću mjeru.

(2) Supstance i preparati koji se usljed sadržaja isparljivih organskih jedinjenja klasifikuju kao kancerogeni, mutageni ili toksični za biološku reprodukciju će u najvećoj mogućoj mjeri i u najkraćem vremenskom roku biti zamjenjeni manje štetnim supstancama i preparatima.

(3) Za emisije isparljivih organskih jedinjenja primjenjivat će se provedbeni propis koji vrijedi za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Član 31.

Zaštita ozonskog omotača

(1) Zaštita ozonskog omotača se odnosi na supstance koje oštećuju ozonski omotač, proizvode i opremu koja sadrži te supstance.

(2) Uslovi i postupak postepenog isključivanja iz upotrebe supstanci koje oštećuju ozonski omotač i njihove zamjene alternativnim supstancama koje imaju značajno manji štetni uticaj na okolinu i postupak za rukovanje proizvodima koji sadrže ili su napravljeni od supstanci koje oštećuju ozonski omotač, uredit će se provedbenim propisom koji vrijedi za Federaciju Bosne i Hercegovine.

V – PRAĆENJE I UTVRĐIVANJE KVALITETA ZRAKA I IZVORA EMISIJA

Član 32.

(1) Zbog praćenja kvaliteta zraka (utvrđivanje nivoa zagađenosti) i poduzimanja mjera u cilju sprečavanja i smanjenja zagađenosti, propisuju se granične vrijednosti kvaliteta zraka za pojedine zagađujuće materije u zraku i dugoročni ciljevi za ozon.

(2) Gornja i donja granica ocjenjivanja kvaliteta zraka, privremene granice tolerancije, odnosno tolerantne vrijednosti, pragovi upozorenja i ciljne vrijednosti za određene zagađujuće materije, kriteriji za uspostavljanje mjernih mjesta, metodologija mjerenja, mjerni postupci, način provjere kvaliteta mjerenja i tačnosti podataka, način obrade i prikaz rezultata mjerenja i njihove usklađenosti

Hercegovačko-neretvanskog kantona

sa propisanim normativima, sadržaj izvještaja o izvršenim mjerenjima i rokovi dostavljanja podataka, način ocjenjivanja nivoa zagađenosti, kao i rokovi za postepeno smanjivanje granica tolerancije, odnosno tolerantne vrijednosti koji vrijede u Federaciji Bosne i Hercegovine primjenjivat će se i na teritoriji ovog Kantona u skladu sa ovim Zakonom.

(3) Ministarstvo ne može odobriti obavljanje djelatnosti koja bi prouzrokovala prekoračenje graničnih vrijednosti.

(4) Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona na prijedlog Ministarstva može odrediti granične vrijednosti kvaliteta zraka niže od vrijednosti datih u provedbenom propisu iz stava (2) ovog člana zavisno od specifičnosti pojedinih područja u roku od godinu dana.

Član 33.

Monitoring kvaliteta zraka

(1) U cilju efikasnog upravljanja kvalitetom zraka uspostavlja se jedinstveni funkcionalni sistem monitoringa kvaliteta zraka.

(2) U okviru monitoringa kvaliteta zraka uspostavlja se mreža mjernih stanica za sistematsko mjerenje kvaliteta zraka i to: federalna, kantonalna, općinska, izvor zagađenja i posebna područja.

(3) Lokacije stanica u kantonalnoj mreži, na prijedlog Kantonalnog ministarstva, utvrđuje Vlada HNK.

(4) Poslove praćenja kvaliteta zraka mogu obavljati samo pravna lica sa javnim ovlaštenjima (u daljem tekstu Stručna institucija).

(5) Stručna institucija ovlaštena od strane Ministarstva uz saglasnost Kantonalnog ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite uspostavlja kantonalnu i lokalnu mrežu praćenja kvaliteta zraka i obavlja monitoring kvaliteta zraka u skladu sa ovim članom i članom 34. i 35. ovog Zakona i provedbenom propisu.

(6) Bazu podataka o mjerenju kvaliteta zraka vodi Stručna institucija.

(7) Stručna institucija priprema redovno, najmanje jednom godišnje, izvještaj o stanju kvaliteta zraka i dostavlja ga Ministarstvu i Kantonalnom ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite radi objavljivanja.

(8) Prekoračenje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka, pragova upozorenja, ciljanih vrijednosti i dugoročni ciljeva za zaštitu zraka moraju biti dokumentovani u izvještaju.

(9) U slučaju utvrđenog prekoračenja vrijednosti kvalitete zraka, pragova upozorenja, ciljanih vrijednosti Stručna institucija odmah obavještava

Ministarstvo i jedinicu lokalne samouprave na koju se to odnosi.

(10) Ministarstvo je dužno obavijestiti Vladu i Skupštinu HNK o područjima na kojima se pojavljuju nivoi zagađenosti veći od tolerantne vrijednosti, o rezultatima mjerenja na tim područjima, te mjerama i rokovima za postizanje nivoa zagađenosti manjeg od tolerantnih vrijednosti.

Član 34.

Kvalitet zraka prati se mjerenjem:

- a) promjene kvantiteta i kvaliteta emisije i imisije zagađujućih materija u zraku u naseljenim područjima;
- b) promjena koje su posljedica daljinskog i regionalnog (međukantonalnog, međuentitetskog i eventualno međudržavnog) prenosa zagađujućih materija u zrak i oborinama na teritoriji Kantona;
- c) emisije i imisije zagađujućih materija u zraku u gradovima i industrijskim područjima;
- d) emisije i imisije zagađujućih materija u zraku u okolini industrijskih pogona, tehnoloških procesa, uređaja i difuznih izvora;
- e) mjerenjem meteoroloških parametara na lokacijama na kojima se mjeri kvalitet zraka i
- f) opažanjem promjena na biljkama, građevinama i biološkim nalazima koji ukazuju na posljedice zagađenja zraka.

Član 35.

Kantonalna mreža praćenja kvaliteta zraka

(1) Odlukom Vlade na prijedlog Ministarstva na teritoriji Kantona uspostavlja se mreža za trajno praćenje kvaliteta zraka (u daljem tekstu Kantonalna mreža).

(2) Kantonalna mreža sastavni je dio sistema za praćenje stanja okoline i finansirat će se iz Kantonalnog fonda za zaštitu okoline.

(3) Kantonalnu mrežu čine Stanice za trajno praćenje kvaliteta zraka.

(4) Stanice Kantonalne mreže organizacijska su i tehnološka jedinica Stručne institucije iz člana 33. stav (6) ovog Zakona.

Član 36.

(1) Stručna institucija iz člana 33. stav (6) ovog Zakona izrađuje program mjerenja kvaliteta zraka u skladu sa Kantonalnim programom mjerenja kvaliteta zraka.

(2) Kantonalni program mjerenja kvalitete zraka mora biti u saglasnosti sa Federalnim programom mjerenja kvalitete zraka.

Hercegovačko-neretvanskog kantona

(3) U slučaju kad postoji osnovana sumnja ili pritužba građana da je došlo do prekomjernog zagađenja zraka, moraju se odmah od strane Stručne institucije izvršiti vanredna mjerenja trenutnog stanja kvaliteta zraka.

(4) Program mjerenja kvaliteta zraka u Kantonalnoj mreži utvrđuje se na osnovu stručnih podloga, kojim se posebno mora uzeti u obzir:

- a) ugroženost okoline s obzirom na veličinu emisije i položaj njenih izvora;
- b) gustoću naseljenosti;
- c) osjetljivost biljnih i životinjskih vrsta;
- d) kulturno i prirodno nasljeđe;
- e) meterološke i klimatske uslove;
- f) topografiju;
- g) lokalni i daljinski prenos zagađenja;
- h) obaveza koje proizilaze prema Federaciji Bosne i Hercegovine i BiH.

(5) Ministarstvo obavlja koordinaciju svih djelatnosti Kantonalne mreže i saraduje sa drugim organima Federacije koji na osnovu posebnih propisa sudjeluju u praćenju kvaliteta zraka.

Član 37.

Područne mreže za praćenje kvaliteta zraka

(1) Jedinice lokalne samouprave u okviru samoupravnog djelokruga mogu uspostaviti područnu mrežu za praćenje kvaliteta zraka na svom području (u daljem tekstu Područna mreža).

(2) Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave određuje lokaciju stanica u Područnoj mreži i po potrebi osigurava tehničko tehnološke uslove njihovog rada.

Član 38.

Podaci o kvalitetu zraka iz Kantonalne mreže i Područnih mreža su javni, a nakon dostavljanja u izvornom obliku Ministarstvu isti se objavljuju u skladu sa nadležnosti u službenim novinama Kantona i jedinica lokalne samouprave najmanje jedanput godišnje.

Član 39.

Kategorija kvaliteta zraka

(1) Prema stupnju zagađenja zraka utvrđuju se kategorije kvaliteta zraka:

- a) prva kategorija kvaliteta zraka – čist ili neznatno zagađen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću materiju;
- b) druga kategorija kvaliteta zraka – umjereno zagađen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV) za jednu ili više zagađujućih

materija, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) niti za jednu zagađujuću supstancu;

- c) treća kategorija kvaliteta zrak – prekomjerno zagađen zrak: prekoračene su tolerantna vrijednosti (TV) za jednu ili više zagađujućih materija.

(2) Ovisno o kategoriji kvaliteta zraka utvrđene mjerenjem Kantonalne mreže, Vlada na prijedlog Ministarstva utvrđuje područja kvaliteta zraka na prostoru Kantona.

(3) Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave, određuje područja kvaliteta zraka na svom području na osnovu podataka dobivenih iz Područne mreže.

Član 40.

Stepen zagađenja zraka utvrđuje se analizom postojećeg stanja na osnovu:

- a) rezultata redovnih mjerenja u Kantonalnoj mreži tokom jedne godine;
- b) rezultata redovnih mjerenja u Područnoj mreži tokom jedne godine;
- c) rezultata vanrednih mjerenja i
- d) procjena stepena zagađenja primjenom matematičkih modela ili primjenom drugih metoda procjene u skladu s općeprihvaćenom praksom u svijetu.

Član 41.

(1) Na području za koje se utvrdi da je kvaliteta zraka prve kategorije djeluje se preventivno kako se zbog građenja i razvoja područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kvaliteta zraka.

(2) Na području za koje je utvrđeno da je kvaliteta zraka druge kategorije provode se mjere smanjenja zagađenja zraka kako bi se postigle ciljane vrijednosti zagađenja zraka.

(3) Na području za koje je utvrđeno da je kvaliteta zraka treće kategorije provode se sanacione mjere kako bi se kratkoročno postigle granične vrijednosti kvaliteta zraka, a dugoročno ciljane vrijednosti kvaliteta zraka.

Član 42.

Mjere koje se primjenjuju u područjima gdje su nivoi viši od graničnih vrijednosti

(1) Vlada, na prijedlog Ministarstva, po potrebi može u roku od dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Zakona, donijeti Kantonalni akcioni plan zaštite kvaliteta zraka u oblastima u kojima su prekoračene

Hercegovačko-neretvanskog kantona

granične vrijednosti kvaliteta zraka jedne ili više zagađujućih materija.

(2) Akcijski plan iz stava (1) ovog člana, može predvidjeti mjere kontrole, obustavljanja aktivnosti, uključujući motorni saobraćaj, ukoliko doprinose prekoračenju graničnih vrijednosti.

(3) Vlada može narediti primjenu posebnih mjera zaštite građana i način njihovog ostvarivanja uključujući zabranu korištenja određenih drumova za određene vrste vozila ukoliko se zagađivanje zraka na nekom području pod posebno nepovoljnim vremenskim uslovima, pojavljuje na kritičnom nivou koji može akutno djelovati na zdravlje ljudi i okolinu (SMOG).

(4) Obavijest o primjeni mjera iz stava (3) ovog člana dostavlja se Federalnom ministarstvu i ostalim kantonalnim ministarstvima u čijoj je nadležnosti provođenje posebnih mjera.

(5) O pojavi zagađenja zraka na kritičnom nivou i primjeni posebnih mjera obavezno se obavještavaju građani putem sredstava javnog informiranja ili na drugi prikladan način.

Član 43.

Akcioni plan zaštite kvaliteta zraka iz člana 42. ovog Zakona mora sadržavati:

- a) lokaciju područja pretjerane zagađenosti (regioni, gradovi) i stanica za mjerenje;
- b) opšte informacije o vrsti područja (grad, industrijska ili ruralna oblast);
- c) procjenu zagađenog područja (km²) i broja stanovnika izloženog zagađivanju;
- d) potrebne klimatske podatke;
- e) relevantne topografske podatke;
- f) informacije o vrsti ciljeva koji zahtjevaju zaštitu u datom području;
- g) prirodu i procjenu zagađivanja kao što su koncentracije uočene u prethodnim godinama, tehnike koje se koriste za procjenu;
- h) porjeklo zagađivanja kao što je lista osnovnih izvora emisije odgovornih za zagađivanje (mapa), ukupna količina emisija iz ovih izvora (tona godišnje), informacije o zagađivanju koje dolazi iz drugih područja;
- i) analizu situacije kao što je detaljan opis onih faktora koji su prouzrokovali prekoračenje (prijenos, uključujući prekogranični prijenos, oblik), detaljan opis mogućih mjerenja za poboljšanje kvaliteta zraka;

- j) detaljan opis mjera ili projekata koje treba usvojiti radi smanjenja zagađivanja;
- k) procjenu planiranog poboljšanja kvaliteta zraka i vremena koje je potrebno da bi se postigli ovi ciljevi;
- l) neophodne budžetske zahtjeve (sredstva, osoblje, informacije, i sl.) koje iziskuju planirano poboljšanje kvaliteta zraka.

Član 44.*Informisanje javnosti*

(1) Stručna institucija iz člana 33. stav (6) ovog Zakona osigurava da se ažurirane informacije o koncentracijama zagađujućih materija u zraku redovno dostavljaju javnosti i odgovarajućim organizacijama kao što su: organizacije za zaštitu okoliša, organizacije potrošača, organizacije koje predstavljaju osjetljive grupacije stanovništva i ostalim relevantnim organizacijama koji se bave zaštitom zdravlja.

(2) Ministarstvo uspostavlja jedinstveni informacijski sistem o zaštiti kvalitete zraka koji je dio informacijskog sistema zaštite kvaliteta okoline u Kantonu.

(3) Informacioni sistem o zaštiti kvaliteta zraka sadrži:

- a) podatke o kvalitetu zraka iz Kantonalne i Područne mreže,
- b) podatke o emisijama izvora zagađenja zraka,
- c) mjere i programe zaštite za zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka,
- d) podatke o zagađenosti zraka za kritične nivoe i mjere zaštite ljudi i okoline u takvim situacijama i
- e) ostale važne podatke za praćenje kvaliteta zraka.

(4) Informiranje javnosti vrši se putem radija, televizije, štampe, displeja i elektronskim putem.

(5) Informacije iz stava (3) ovog člana obuhvataju podatke o prekoračenju koncentracija utvrđenih graničnih vrijednosti i pragovima uzbune u toku perioda za koji se daje srednja vrijednost kao i procjenu u vezi sa graničnim vrijednostima i pragovima uzbune i odgovarajuće informacije koje se tiču uticaja na zdravlje ljudi.

(6) Informacije koje se dostavljaju javnosti i organizacijama moraju biti jasne, razumljive i dostupne.

VI – REGISTAR EMISIJA

Član 45.

(1) Ministarstvo, u aprilu svake godine objavljuje registar emisija za zagađujuće materije zraka, uključujući emisije iz prirodnih izvora, za prethodnu godinu za svoj teritorij.

(2) Izvještaj mora biti pripremljen u skladu sa međunarodnim sporazumom čija je Bosna i Hercegovina članica.

(3) Registri emisija moraju biti pripremljeni najmanje za slijedeće zagađujuće materije zraka: sumpordioksid, nitrookside, ugljendioksid, ugljenmonoksid, amonijak, nitrookside, metan, nemetanske ugljenvodonike, benzin i čvrste čestice iznad deset mikrometara (PM-10).

(4) Kantonalni Registar emisija jednoobrazan je Federalnom Registru emisija, popunjen specifičnostima vezanim za mjerenja emisija u zrak na određenom lokalitetu.

(5) Ministarstvo priprema i redovno ažurira registar emisija koji obuhvata sve podatke o emisijama iz svih izvora emisija.

(6) Operatori i stručne službe dužne su Ministarstvu dostaviti sve podatke neophodne za procjenu emisija ili za njihovu kontrolu.

(7) Procjene emisija vrše se po međunarodno prihvaćenim metodama i smjernicama do kojih se došlo kroz praksu.

(8) Ministarstvo je dužno dostaviti sve raspoložive podatke neophodne za procjenu emisija ili za nadzor istih Federalnom ministarstvu.

Član 46.

(1) Operatori su dužni u okviru redovitih djelatnosti:

- a) voditi dnevnik praćenja (mjerenja i preračunavanja) emisija iz izvora,
- b) redovito dostavljati podatke iz tačke a) ovog stavka Ministarstvu radi ažuriranja evidencije registra emisija.

(2) Ministarstvo propisuje obavezan sadržaj dnevnika, način vođenja i rokove dostave podataka.

Član 47.

Nadležna služba za upravu jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o prostornom razmještanju i kapacitetima izvora emisija za koje su izdane građevinske i upotrebne dozvole, te evidenciju o svim promjenama na istim.

VII - NADZOR

Član 48.

(1) Upravni nadzor nad provođenjem odredba ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora izvora emisija za koje je okolinsku dozvolu izdalo Ministarstvo obavlja inspektor zaštite okoline.

(3) Poslove inspekcijskog nadzora izvora emisija iz člana 14. ovog Zakona obavlja inspektor zaštite okoline jedinice lokalne samouprave koja je izdala upotrebnu dozvolu.

(4) Inspektor po službenoj dužnosti vrši inspekcijski nadzor kako bi se provjerilo da li su emisije u skladu sa odgovarajućim graničnim vrijednostima emisije i sa drugim uslovima iz okolinske dozvole iz člana 13., ili upotrebne dozvole iz člana 14. ovog Zakona, koja je izdata za dati izvor emisije.

(5) Operator izvora emisije dužan je inspektoru omogućiti nesmetan inspekcijski nadzor uz obezbjeđivanje pristupa izvoru, podacima i dokumentima o izvoru, uz prisustvo predstavnika operatora izvora emisije.

(6) Inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora sačinjava zapisnik o nalazima inspekcije koji sadrži:

- a) datum, trajanje, mjesto i predmet inspekcije;
- b) ime, funkciju i izjavu predstavnika operatora;
- c) naziv operatora izvora emisije;
- d) tehničke podatke o izvoru emisije;
- e) tačnu lokaciju uzimanja uzorka;
- f) opis uzimanja uzorka, metode mjerenja i opreme koja je korištena;
- g) datum i trajanje uzimanja uzoraka, broj uzetih uzoraka, početak i završetak mjerenja;
- h) povredu propisa utvrđenu u toku mjerenja i
- i) potencijalne razloge za nemogućnost provođenja inspekcije.

(7) Inspektor dostavlja operatoru izvora emisije zapisnik o inspekcijskom nadzoru u roku od mjesec dana od izvršene inspekcije.

Član 49.

(1) Ukoliko inspektor utvrdi da nije postupljeno u skladu sa odredbama iz člana 13. ovog Zakona vezano za izdavanje dozvole za zrak ili urbanističkim uslovima iz člana 14. ovog Zakona, donosi rješenje kojim nalaže operatoru izvora emisije:

- a) preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se u najkraćem roku otklonile utvrđene nepravilnosti;
- b) preduzimanje mjera koje su potrebne za

ispunjavanje uslova uključujući i izmjenu ili modifikaciju tehnologije koju koristi;

- c) plaćanje novčane kazne u slučaju neprekidnog kršenja odredaba iz ovog Zakona ili uslova iz dozvola; i
- d) obustavu aktivnosti koje prouzrokuju neposrednu opasnost po ljudsko zdravlje ili okolinu dok se osigura otklanjanje navedenih opasnosti.

VIII - KAZNENE ODREDBE

Član 50.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svako pravno lice koje:

- a) započne rad bez pribavljena dozvole iz člana 13. ovog zakona ili suprotno uslovima okolinske dozvole;
- b) ne poštuje odredbe člana 12. stav (2) Zakona;
- c) ponovno otpočne rad u postojećem objektu ili promijeni namjenu bez pribavljene dozvole (član 15. ovog Zakona);
- d) vrši namjerne značajne promjene u projektu, planu ili radu izvora emisije bez pribavljene dozvole (član 17. ovog Zakona).
- e) ako postupi suprotno odredbama člana 22. Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaje iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Novčanom kaznom u iznosu do 1500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 51.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj svako pravno lice koje:

- a) ne podnese godišnji izvještaj u skladu sa članom 19. Zakona i
- b) ne obavijesti nadležni organ o prekoračenju graničnih vrijednosti emisija (član 22. ovog Zakona).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaje iz stava (1) ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Novčanom kaznom u iznosu do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice iz stava (1) ovog člana.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52.

(1) Postojeći objekti koji su u vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona već bili pušteni u pogon i koji su dobili potrebne dozvole ili pokrenuli postupak izdavanja dozvola, dužni su uskladiti svoje aktivnosti sa odredbama ovog Zakona i provedbenim propisima u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Odredbe stava (1) ovog člana ne primjenjuju se na postrojenja za koje postoje osnovane pritužbe da njihova emisija utiče na zdravlje ljudi na datom području ili mišljenje da značajno utiče na ekosisteme ili kulturno-historijske spomenike.

(3) Postojeći objekti su dužni pripremiti planove prilagođavanja za postepeno poboljšanje karakteristika svojih emisija kako bi se ispunili uslovi iz ovog Zakona.

(4) Planovi prilagođavanja se dostavljaju Ministarstvu radi odobravanja ne kasnije od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(5) Sredstva za finansiranje zaštite i poboljšanje kvaliteta zraka osiguravaju se u budžetu kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave, kao i iz prihoda Fonda za zaštitu okoliša Kantona, u skladu sa Zakonom o fondu za zaštitu okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona, te iz drugih izvora prema odredbama ovog Zakona (sredstva zagađivača, donacije, sredstva međunarodne pomoći itd.).

Član 53.

Propise iz člana 8. ovog Zakona donijet će Skupština na prijedlog Vlade u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 54.

Svi postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu pravomoćno okončani rješavati će se po odredbama Zakona koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Član 55.

Do donošenja provedbenih propisa koji proizlaze iz ovoga Zakona primjenjivati će se federalni provedbeni propisi ukoliko nisu u suprotnost s ovim Zakonom.

Član 56.

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona na području kantona prestaje važiti Zakon o zaštiti zraka („Službene novine HNK“, broj: 3/05), osim za slučajeve iz člana 54. ovog zakona.

(2) Periodična revizija provedbenih propisa koji proističu iz ovog Zakona vršit će se najmanje svakih pet godina, u skladu sa tehničkim razvojem u određivanju graničnih vrijednosti, metoda mjerenja, i sl., posebno u skladu sa promjenama u najboljim raspoloživim tehnikama.

Član 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona».

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XXXV-198/14
Mostar, 25.07.2014. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I
Šerif Špago, s.r.

382

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine HNK", broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona, na sjednici održanoj dana 25.07.2014. godine, d o n o s i

ZAKON O MORSKOM RIBARSTVU HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuju se mjere za pravilno gospodarenje i zaštitu obnovljivih bogatstava mora, metode i djelatnost ulova, uzgoja, prerade i prometa ribe i drugih morskih organizama, upravni i inspeksijski nadzor, kaznene mjere kao i druga pitanja bitna za morsko ribarstvo u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.

Član 2.

(Svrha Zakona)

Svrha ovog Zakona jeste osiguranje pravilnog i odgovornog gospodarenja i zaštite riba i drugih morskih

organizama, kao obnovljivih bogatstava mora, te razvoj i odvijanje djelatnosti ulova, očuvanja, uzgoja, prerade i prometa riba i drugih morskih organizama.

Član 3.

Ribolovno more HNK obuhvata more na dijelu obalnih morskih voda (u daljnjem tekstu: ribolovno more).

II. DEFINICIJE

Član 4.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1) „ribe i drugi morski organizmi” su ribe i druge vodene životinje ili biljke uključujući školjke ili druge mekušce, rakove, koralje, spužve, morske ježevе ili druge bodljokošce, kornjače i morske sisare, njihova jaja, ikru i juvenilne stadijume;

2) „dozvola“ je ovlaštenje na osnovu kojega fizičko lice može obavljati rekreacijski ili sportski ribolov na moru;

3) „gospodarski ribolov“ je djelatnost lova i sakupljanja morskih organizama koji se obavlja na osnovu dozvole za privredni ribolov zbog sticanja dobiti;

4) „mali obalni ribolov“ je privredni ribolov koji na osnovu odobrenja obavlja fizičko lice upisano u Registar o izdanim odobrenjima za mali obalni ribolov, a koji se obavlja po posebnim uslovima propisanim ovim Zakonom;

5) „Ministar“ je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK;

6) „Ministarstvo“ je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK ;

7) „Odobrenje za mali obalni ribolov” je isprava na osnovu koje fizičko lice može obavljati mali obalni ribolov;

8) „Oprema plovila” je oprema koja se ugrađuje na ribarsko plovilo, a koja nema direktnu namjenu u ribolovu, te može služiti za očuvanje kvaliteta ulova, povećanja sigurnosti plovidbe ili poboljšanja uslova života i rada na plovilu;

9) „Ribolovni plovni objekat” je čamac, brod ili drugi plovni objekat opremljen za ribolov, uključujući ribolovni alat, opremu ili skladište za ribu;

10) „Plovilo za marikulturu” je plovilo koje se koristi isključivo u uzgoju za potrebe hranidbe, prebacivanja, prekrcanja, iskrcanja i sličnih radnji u uzgoju ribe i drugih morskih organizama;

11) „Dozvola za marikulturu (uzgoj)” je isprava na osnovu koje pravno lice ili fizičko lice koje obavlja